

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 63/18

Møtedato: 31.05.2018

Dato: 11.05.2018

Arkivsaknr: 2018/3247

Årsrapport strålevern 2017

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Strålevernloven - <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2000-05-12-36>
- Strålevernforskriften - <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-16-1659>

Saken gjelder:

Statens Strålevern har i brev av 18.10.2005 (2005/00079) om godkjenninger, generelle vilkår og krav til rapportering bedt Universitetet i Bergen (UiB) om å oversende en samlet årsrapport for strålevernarbeidet i virksomheten. Rapport for 2017 ble sendt Statens Strålevern 16.03.18 (vedlegg 1).

Sentral og lokale strålevernkoordinatorer gjennomfører årlig befarings av alle UiB sine lokasjoner der radioaktivitet benyttes. Strålevernkoordinatorer påser at arbeid med stråling og strålevern er forskriftsmessig utført, og det utarbeides årsrapport basert på dette. Vedlagte rapport gir et bilde av arbeidet med strålevern ved UiB i 2017. UiB har i 2017 overholdt alle utslippsgrenser. Det ble registrert ett HMS-avvik ved UiB i forbindelse med radioaktive kilder. Avviket ble forskriftsmessig rapportert til Statens strålevern.

De ulike fagmiljøene ved UiB utfører arbeid med radioaktive kilder på en trygg og forsvarlig måte, følger lover, forskrifter og interne rutiner, og har god oversikt over innkjøp, forbruk og avhending av nuklidene.

UiB holder årlig kurs i strålevern for ansatte og studenter som benytter ioniserende strålekilder i arbeidet sitt. I 2017 ble det arrangert 3-dagers kurs i strålevern. Totalt deltok 29 personer på kurset, hvorav 28 fullførte og bestod eksamen.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Arbeid med stråling ved UiB følger de krav som Statens Strålevern har satt i henhold til lover, forskrifter og interne rutiner. Strålevernkoordinatorene har god oversikt over innkjøp, forbruk og avhending av kildene. Årlige kurs i strålevern bidrar til at ansatte utfører strålevernarbeidet på en trygg og sikker måte. Det ble i 2017 rapportert om ett HMS-avvik vedrørende avhending av radioaktive kilder. Avviket førte ikke til utslipp, og ble forskriftsmessig rapportert til Statens Strålevern.

Forslag til vedtak:

Universitetssyret tar UiB – Årsrapport strålevern 2017 til orientering.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

11.05.2018/Bente-Lise P Lillebø/Sonja Dyrkorn (avd.dir)

Vedlegg:

- 1) Årsrapport strålevern 2017 (2018/3247).

Foto: Marianne Røsvik, UiB

UIB - ÅRSRAPPORT STRÅLEVERN 2017

UNIVERSITETET I BERGEN

1. Innledning

Universitetet i Bergen (UiB) har 6 godkjenninger, etter Forskrift om strålevern og bruk av stråling av 01. januar 2017 § 9, med følgende godkjenningsnummer:

GA05-095 Industriell radiografi

GD05-17 Forskningsmessig strålebruk

TU11-60 Utslipp av radioaktive stoffer

GG08-46 Medisinsk bruk av CT

GH05-6 Bruk av Van der Graaffakselerator

GN13-9 A isotoplaboratorium

Godkjenningene er gyldig til desember 2020.

Universitetet i Bergen (UiB) er i henhold til brev fra Statens strålevern av 18.10.2005 (saks nr 2005/00079) om godkjenninger, generelle vilkår og krav, bedt om årlig å sende en samlet rapport for strålevernarbeidet i hele virksomheten.

For å sørge for at alt arbeid med stråling og strålevern foregår forsvarlig og etter de bestemmelser gitt i lov og forskrift, gjennomfører Sentral strålevernkoordinator ved UiB årlig befaringsbesøk av alle lokasjoner på UiB der det jobbes med radioaktivitet (vedlegg 7). UiB benytter strålekilder i forskning og undervisning, og lokale strålevernkoordinatorer (vedlegg 1) ivaretar oppgaver knyttet til strålevern. Dette inkluderer koordinering av strålevernsarbeidet, veiledning og overvåkning av åpne og kapslede kilder, samt regelmessig kontroll og vedlikehold av stråleteknisk utstyr. Sentral strålevernkoordinator samarbeider med lokale strålevernkoordinatorer, og rapporterer til Statens Strålevern.

For å sikre at kompetansen blant ansatte og studenter er på et høyt nivå arrangeres det årlige kurs i strålevern (hhv 3-dagers kurs og dagskurs).

2. Arbeid med strålevern 2017

Arbeidet med radioaktive kilder ved UiB følger de kravspesifikasjonene som er gitt i Strålevernets rammetillatelse.

Alle enheter har dokumentasjon over lokale prosedyrer, regelverk, registrering av nye brukere, datablad, kart og dokumentasjonskontroll i håndbok for arbeid med radioaktive nuklider.

3. Innkjøp, forbruk, utslipp og avfall

Oversikt over innkjøp, forbruk, avfall og utslipp av åpne radioaktive kilder i 2017 er summert for hver enkelt nuklide (vedlegg 4). Lokale strålevernkoordinatorer bidrar med informasjon vedrørende innkjøp, forbruk og avfall. Dokumentasjon skal være i samsvar med «Retningslinje for strålevern og bruk av stråling ved UiB», og «Håndbok for arbeid med radioaktive nuklider» (vedlegg 2 og 3).

4. Oversikt over pågående prosjekter ved UiB

En oversikt over pågående prosjekter med ioniserende stråling er gitt i vedlegg 6.

5. Oversikt over lokale strålevernkoordinatorer

Oppdatert liste over lokale strålevernkoordinatorer er gitt i vedlegg 1.

6. Doseovervåkning

Vedlagt ligger resultatene fra de dosimetrene som UiB ikke sender til Statens strålevern for avlesning. Dette er fingerdosimeter som benyttes på A-labben og som sendes til IFE for avlesning (vedlegg 9).

7. Oversikt over strålekilder og isotoplaboratorier

UiB er pliktig å ha oversikt over de ulike strålekildene og laboratoriene hvor det arbeides med åpne kilder. Vedlegg 5 (5a-5f) inneholder oversikt over røntgenapparater, kapslede kilder, kapslede undervisningskilder, kapslede kilder-scintillasjonstellere, laboratorier, UVC-kilder, lasere og andre strålekilder.

8. Avfallshåndtering av ioniserende strålekilder

Resultatene fra årskontrollene som er utført av sentral strålevernkoordinator, samt rapporter fra lokale strålevernkoordinatorer, viser at prosedyrene for avfallshåndtering blir fulgt av ansatte og studenter ved UiB.

Alt avfall som står til decay (under unntaksgrense og over unntaksgrense) eller sendes avfallsselskap, er håndtert etter UiB sine prosedyrer og er merket henholdsvis «Senja» og «IFE» (vedlegg 4).

UiB sine forskermiljø ved Haukeland Universitetssykehus (HUS) sender sitt avfall gjennom Helse Bergen sitt system. Avfallet er merket «Hus-miljøhall» under avfallsselskap (vedlegg 4).

Institutt for Biomedisin sin PET/CT-lab som er lokalisert i Helse-Bergen sine lokaler i Parkbygget på Haukeland ble i 2013 godkjent som klasse A-lab (godkjeningsnummer GN13-9). A-laboratoriet benytter Helse-Bergen sin godkjenning GN11-07 for utslipp.

Statens strålevern har i sin tilbakemelding på Årsrapport for 2016 bedt UiB utarbeide en prosedyrer for hvor lenge radioaktivt avfall inneholdende de nuklidene som er omfattet av UiB sine tillatelser må lagres før det kan avhendes som ikke-radioaktivt avfall. Vedlagt Årsrapport for 2017 er ny prosedyre for beregning av henfall i radioaktivt avfall (vedlegg 10)

9. Avvik

Det er i 2017 rapportert om ett avvik angående arbeid med strålekilder (vedlegg 8). Avviket ble rapportert til Statens strålevern februar 2017. Statens strålevern kontaktet UiB 7. mars 2017 og informerte om at de hadde mottatt informasjon om avviket.

10. Kurstilbud ved UiB

UiB tilbyr 3-dagers strålevernkurs til lokale strålevernkoordinatorer, ansatte og Phd- og masterstudenter som benytter ioniserende strålekilder i arbeidet sitt.

3-dagers kurset tilbys hvert annet år og redegjør for myndighetskrav, interne regler og ansvarsforhold. Deltakerne får kunnskap om sentrale begrep og prinsipper innen strålevern, som stråledoser, reduksjon av bestråling, risikoforhold mv.

Annethvert år tilbys dagskurs både på norsk og engelsk i strålevern. Det kurset retter seg primært mot ansatte og studenter som arbeider med stråling over kortere perioder, i tillegg til HMS-koordinatorer, verneombud og ansatte med delegerte HMS-oppgaver. Kurset gir en innføring i gjeldende regelverk, ansvarsforhold og

oppgavefordeling ved UiB, stråledoser, prinsipp for reduksjon av stråling, risikoforhold og bruk av verneutstyr.

I 2017 ble det avholdt 3-dagers kurs i strålevern. På kurset var det totalt 29 deltakere, hvorav 28 fullførte kurset og bestod kursprøven.

Kursholder de siste årene, både på 3-dagers kurset og dagskurset, har vært Jørgen Fandrem (radipro.no).

15.03.2018/Bente-Lise Lillebø

Vedlegg

1. Oversikt over lokale strålevernkoordinatorer ved UiB
2. Håndbok for arbeid med radioaktive nuklider
3. Retningslinje for strålevern og bruk av stråling
4. Oversikt over innkjøp, forbruk, utslipp og avfall
5. Oversikt over strålekilder og isotoplaboratorier
6. Oversikt over pågående prosjekter ved UiB
7. Befaringer
8. Avvik
9. Doseovervåkning
10. Avhending av radioaktivt avfall – prosedyre for beregning av henfall

